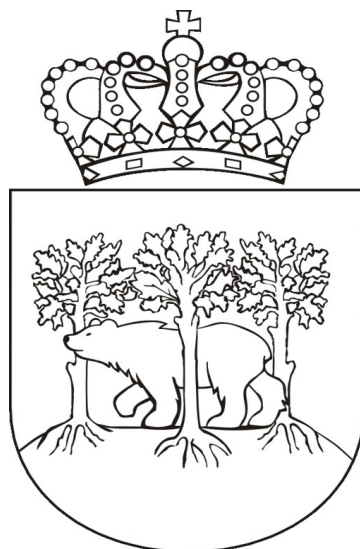

Informacja z realizacji

**Programu Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm na lata
2024 – 2026 za 2024 rok**

oraz

**Programu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście
Chełm na lata 2021 – 2025 za 2024 rok**

Chełm 2025 r.

Spis treści

I.	Realizacja zadań wynikających z z Programu Promu Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm na lata 2024 – 2026 za 2024 rok	3
II.	Realizacja zadań wynikających z z Programu Promu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 - 2025 za 2024 rok	11

I REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU PROMOCJI I OCHRONY ZDROWIA W MIEŚCIE CHEŁM NA LATA 2024 – 2026 ZA 2024 ROK

Uchwałą Nr LXXXVI/695/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. Rada Miasta Chełm przyjęła „Program Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm na lata 2024 – 2026”. Głównym celem programu jest **poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu mieszkańców Miasta Chełm**. Uznano, iż osiągnięcie założonego celu głównego będzie możliwe poprzez realizację niżej wymienionych celów szczegółowych:

- 1) stworzenie oferty edukacyjnej związanej z promocją zdrowia i zdrowego stylu życia z wykorzystaniem jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- 2) zdrowe i aktywne starzenie się,
- 3) zapobieganie problemom zdrowotnym i społecznym, wynikającym ze stosowania środków psychoaktywnych,
- 4) poszerzanie i uzupełnianie katalogu działań zapobiegawczych w zakresie profilaktyki chorób,
- 5) podejmowanie i promowanie działań związanych z promocją i ochroną zdrowia psychicznego.

Cel główny programu	
Poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu mieszkańców Miasta Chełm.	
Zadania programu	Zrealizowane zadania
1. Realizacja zadań na rzecz promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	1. Realizacja nw. zadań na rzecz promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w drodze konkursów ofert: 1) profilaktyka chorób społecznych i cywilizacyjnych (w tym chorób układu krążenia, cukrzycy, nowotworów) ze szczególnym uwzględnieniem osób powyżej 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych, 2) realizacja różnych form pomocy osobom dotkniętym chorobą nowotworową w tym wsparcie opieki hospicyjnej, 3) edukacja zdrowotna osób starszych, w szczególności w zakresie profilaktyki urazów i prewencji upadków oraz zasad unikania skutków polipragmazji (przyjmowania większej ilości leków w jednym czasie), 4) edukacja opiekunów nieformalnych osób starszych na temat

chorób związanych z wiekiem oraz zasad właściwej opieki nad tymi osobami,

- 5) profilaktyka wad postawy u dzieci,
- 6) kształtowanie i utrzymanie prawidłowych wzorców odżywiania i aktywności fizycznej w środowiskach nauki, pracy, służby i wypoczynku,
- 7) promowanie prozdrowotnych zachowań społecznych w tym krwiodawstwa.

W 2024 r. ogłoszone zostały dwa konkursy ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm na lata 2024 – 2026. Konkurs obejmowały wszystkie ww. zadania.

W wyniku konkursu Miasto Chełm zawarło 4 umowy na dofinansowanie realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego na kwotę **42 000,00 zł.** Były to zadania:

- 1) **Gimnastyka Korekcyjna dla dzieci**, realizowane przez Chełmskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w okresie od 01 lutego 2024 r. do 15 grudnia 2024 r.

W ramach zadania prowadzono zajęcia korekcyjne dla dzieci 5 i 6 letnich z Przedszkoli Miejskich nr 2, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15. We wrześniu 2024 r. lekarze ortopedzi przebadali 334 dzieci 5 letnich. W każdym roku w gimnastyce korekcyjnej uczestniczy ok. 300 dzieci. Zajęcia prowadzone były przez 8 wykwalifikowanych instruktorów gimnastyki korekcyjnej, posiadających niezbędne uprawnienia, doświadczenie oraz przygotowanie pedagogiczne. W czasie trwania zadania przeprowadzono 1 371 godzin zajęć.

Kwota udzielonej dotacji na powyższe zadanie wyniosła **15 000,00 zł.**

- 2) **„Ruch zapobiega – leczy rehabilituje”**, realizowane przez Chełmskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej. W ramach zadania w okresie od 01 lutego 2024 r. do 15 grudnia 2024 r. prowadzone były zajęcia gimnastyki w wodzie (54 godziny), ćwiczenia koncentrujące – relaksujące (106 godzin), zajęcia Nordic Walking (34 godziny). Zadaniem objęte były osoby powyżej 50 roku życia bez względu na środowisko, w którym żyją, płeć czy status materialny oraz osoby z niepełnosprawnościami bez względu na płeć, wiek, środowisko życia.

W okresie realizacji zadania zrealizowano 194 godz. zajęć.

Z programu skorzystało 40 osób.

Kwota udzielonej dotacji na powyższe zadanie wyniosła **7 000,00 zł.**

- 3) **„Organizacja Dni Honorowego Krwiodawstwa Polskiego Czerwonego Krzyża i promocji idei honorowego krwiodawstwa”** realizowane przez Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w okresie od 01 maja 2024 r. do 15 grudnia 2024 r. W ramach zadania 810 uczniów z 6 szkół średnich z terenu miasta Chełm uczestniczyło w 10 pogadankach/prelekcjach na temat roli honorowego krwiodawstwa w ratowaniu życia i zdrowia. Prowadzono systematycznie rejestr nowych honorowych

	dawców krwi. Wystawiono wnioski na odznaki: Zasłużony Honorowy Dawca Krwi i Honorowy Dawca Krwi. Zorganizowano uroczyste okolicznościowe spotkanie Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi z okazji: „Dni Honorowego Krwiodawstwa Polskiego Czerwonego Krzyża”, podczas którego honorowi dawcy krwi otrzymali odznaczenia oraz zostały wręczone nagrody dla szkół średnich uczestniczących w 21 edycji Ogólnopolskiego Turnieju Szkół oraz Uczelni Wyższych w Honorowym Krwiodawstwie „Młoda Krew Ratuje Życie”. Kwota udzielonej dotacji na powyższe zadanie wyniosła 5 000,00 zł. 4) „Pomóż nam pomagać” realizowane przez Stowarzyszenie Hospicjum Domowe im ks. kan. Kazimierza Malinowskiego w Chełmie od 02 maja do 15 grudnia 2024 r. jako wprowadzenie różnych form pomocy osobom dotkniętym chorobą nowotworową, w tym wsparcie opieki hospicyjnej. W całym okresie realizacji zadania pomocą ze strony Hospicjum objęto 20 osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej indywidualnie, w domach oraz w ramach grup wsparcia dla osób po przebytej chorobie nowotworowej i dla osób w żałobie a także z pomocy fizjoterapeuty w domach chorych. W ramach zadania zrealizowało 280 godzin wszystkich form pomocy. Kwota udzielonej dotacji na powyższe zadanie wyniosła 15 000,00 zł.
2. Wspieranie realizacji działań w miejskich jednostkach organizacyjnych w zakresie nw. obszarów: – promocji zdrowego stylu życia, – promocji właściwych nawyków żywieniowych i zachowań społeczno – kulturowych, uwzględniających zasady prawidłowego odżywiania w kontekście utrzymania prawidłowej masy ciała oraz profilaktyki zaburzeń odżywiania, – profilaktyki nowotworów, – bezpieczeństwa w szkole oraz podczas wakacji, – promocji aktywności fizycznej wśród dzieci	W związku z tym, iż zgodnie z Programem realizatorami zadań w nim zawartych jest Miasto Chełm, w tym miejskie jednostki organizacyjne, przedmiotowe zadanie zostało wpisane do katalogu zadań adresowanych do miejskich jednostek organizacyjnych, które prowadzą działalność w obszarze pomocy społecznej, kultury, sportu i turystyki, oświaty, pieczy zastępczej, a także pełniące funkcje opiekuńcze. W roku 2024 w ramach tej procedury nw. jednostki organizacyjne realizowały zadania finansowane ze środków Programu w ramach wyróżnionych obszarów: 1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmie zrealizował zadanie w obszarze promocji właściwych nawyków żywieniowych i zachowań społeczno – kulturowych, uwzględniających zasady prawidłowego odżywiania w kontekście utrzymania prawidłowej masy ciała oraz: profilaktyki zaburzeń odżywiania pod nazwą własną zadania „Czas na zdrowie”. W ramach zadania zorganizowano we wrześniu 2024 r. warsztaty dla wszystkich podopiecznych ośrodka na temat kreowania postaw prozdrowotnych i zagrożeń wynikających ze złych nawyków żywieniowych oraz braku ruchu w życiu codziennym. Zajęcia odbywały się w dwóch grupach warsztatowych, prowadzone przez specjalistów zajmujących się zdrową żywnością i zasadami racjonalnego żywienia oraz zdrowego stylu życia. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 3 200,00 zł. 2. Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie zrealizował zadanie w obszarze

i młodzieży, – innych obszarów wynikających z uzasadnionych potrzeb danej jednostki.	promocji zdrowego stylu życia pod nazwą własną zadania : „Kształtowanie zdrowego stylu życia wśród uczniów Szkoły Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza w Chełmie”. W okresie od 15.04.2024 r. do 21.06.2024 r. w SP Nr 3 zrealizowano działania informacyjno – edukacyjne w zakresie zdrowego stylu życia pod hasłami: odżywiamy się zdrowo, ruch w życiu człowieka oraz jak zadbać o zdrowie psychiczne. Zorganizowano konkursy na tematy promujące zdrowy styl życia przygotowania przekąsek i kanapek promujących zdrowe odżywianie oraz zorganizowano Szkolny Dzień Sportu. W działaniach informacyjno – edukacyjnych wzięło udział 15 klas. W Szkolnym Dniu Sportu uczestniczyła cała społeczność szkolna – około 350 uczniów. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 4 250,00 zł. 3. Zespół Żłobków Miejskich w Chełmie (Żłobek Miejski Słoneczko w Chełmie) zrealizował zadanie w zakresie promocji właściwych nawyków żywieniowych i zachowań społeczno – kulturowych, uwzględniających zasady prawidłowego odżywiania w kontekście utrzymania prawidłowej masy ciała oraz profilaktyki zaburzeń odżywiania pod nazwą własną zadania: Spotkanie kulinarne w formie warsztatów „Żłobkowicz na tropie smaków”. W ramach projektu wystawiono teatrzyk pt. „Na straganie”, w żłobkowym ogrodzie zorganizowano warsztaty kulinarne oraz zabawę – co to za smak? W ramach zadania rodzice przygotowali wspólnie z dziećmi owocowo – warzywne puzzle, zorganizowano drużynowe konkurencje promujące aktywność fizyczną. Uczestnicy spotkania mieli również możliwość uczestniczenia w sesji fotograficznej pt. „Warzywne urodzony”. W projekcie uczestniczyły dzieci ze żłobka wraz z rodzicami oraz kadra placówki żłobka – łącznie ok. 100 osób. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 4 900,00 zł. 4. Szkoła Podstawowa Nr 7 w Chełmie realizowała zadanie w obszarze promocji zdrowego stylu życia, pod nazwą własną zadania: „W zdrowym ciele zdrowy duch” – turniej sportowy i konkurs plastyczny. W ramach zadania zorganizowano w kwietniu i maju 2024 r.: Konkurs plastyczny „Wszyscy dbamy o zdrowie” oraz turniej sportowy, zakupiono nagrody dla laureatów konkursu oraz uczestników turnieju, zakupiono sprzęt sportowy do zorganizowania turnieju, zakupiono produkty spożywcze do zorganizowania zdrowego poczęstunku. Na konkurs plastyczny wpłynęło 70 prac uczniów Szkoły Podstawowej Nr 7 oraz dzieci z przedszkoli miejskich Nr 3, 5, 10 i 13. W turnieju wzięło udział 6 drużyn ze SP Nr 7 oraz z przedszkoli miejskich. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 6 300,00 zł. 5. Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Ireny Sendlerowej
---	---

w **Chełmie** zrealizowała zadanie z zakresu promocji zdrowego stylu życia pod nazwą własną zadania: **I Chełmski Festiwal Piosenki Dziecięcej o Zdrowiu „Śpiewak na szóstkę”**. W ramach zadania odbył się konkurs plastyczny pt. „Zdrowie na talerzu”. Przeprowadzono pogadankę dla uczniów klas I z SP Nr 6 i dzieci z przedszkoli miejskich na temat zdrowego stylu życia, odpowiedniego odżywiania i aktywnych form spędzania czasu wolnego. Zorganizowano koncert wokalny, podczas którego dzieci z przedszkoli zaprezentowały utwory o tematyce zdrowotnej. W zadaniu uczestniczyło ok. 400 osób.

Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła **1 700,00 zł**.

6. **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie** zrealizował zadanie w zakresie promocji aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży pod nazwą własną zadania: **„Zajęcia zdrowej formy aktywności na basenie dla uczestników Świetlicy Środowiskowej MOPR w Chełmie”**. W ramach realizacji zadania dzieci uczestniczące w zajęciach świetlicy środowiskowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie uczestniczyły w okresie wakacyjnym w zajęciach nauki pływania z instruktorem w Chełmskim Parku Wodnym. W zajęciach wzięło udział 30 osób. Zrealizowano 6 godzin nauki pływania w celu zdobycia zarówno umiejętności pływania, jak również zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznego i aktywnego sposobu spędzenia wolnego czasu oraz wzrostu świadomości na temat zdrowego stylu życia.

Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła **5 400,00 zł**.

7. **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie** zrealizował zadanie w zakresie promocji aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży pod nazwą własną zadania: **„Wycieczka do „Owadolandii – parku edukacyjno – rekreacyjnego” dla uczestników Świetlicy Środowiskowej ul. Kopernika 25a i 25b w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie**. W ramach projektu uczestnicy Świetlicy Środowiskowej przy MOPR w Chełmie wraz z wychowawcami udali się do parku edukacyjno – rekreacyjnego. W ramach wycieczki dzieci ze świetlicy wzięły udział w quizach przyrodniczych, poruszaniu się po labiryncie w polu kukurydzy, zabawie w części rekreacyjnej parku, pływaniu łódkami, skakaniu na trampolinie, zjeździe na tyrolce, skakaniu na dmuchawcach. Dzieci wzięły udział w warsztatach mydlarskich i plastycznych. Wycieczka miała charakter edukacyjno – terapeutyczny. Pomogła dzieciom w rozładowaniu trudnych emocji, wspomaganie ich rozwoju psychofizycznego, rozwoju kreatywności oraz koordynacji ruchowej na świeżym powietrzu. W wycieczce wzięło udział 21 osób.

Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła **3 920,00 zł**.

8. **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chełmie** zrealizował zadanie w zakresie promocji aktywności fizycznej wśród

	dzieci i młodzieży pod nazwą własną zadania: "Liga wakacyjna z MOSIR – em 2024 dla dzieci i młodzieży". W ramach zadania w okresie wakacyjnym została przygotowana oferta skierowana głównie do uczniów szkół podstawowych i średnich zajęć sportowych takich jak: piłka nożna, siatkonoga, uni hokey, pływanie, dart a także jazda na rowerach, rolkach i hulajnogach. Do turniejów piłki nożnej zgłosiło się 21 drużyn (150 uczestników), uni hokeja – 8 drużyn (24 zawodników), siatkonogi – 12 drużyn (24 zawodników), w zawodach darta wystartowało łącznie 66 zawodników i zawodniczek, pływackich – 141 osób, rolkarskich – 34 osoby, rowerowych – 40 osób, a w jeździe na hulajnogach wystartowały łącznie 44 osoby. Łącznie w zadaniu uczestniczyły 523 osoby. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 14 500,00 zł. 9. Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Ireny Sendlerowej w Chełmie zrealizowała zadanie w zakresie bezpieczeństwa w szkole oraz podczas wakacji pod nazwą własną zadania: „PIERWSZA POMOC Z MISIEM CHEŁMISIEM, CZYLI MAŁY RATOWNIK NA SZÓSTKĘ” w celu utrwalenia zasad udzielania pierwszej pomocy takich jak: rozpoznawanie sytuacji wymagających pomocy, znajomość numerów alarmowych oraz podstawowe techniki udzielania pierwszej pomocy (np. pozycja bezpieczna, tamowanie krwawienia, RKO). Przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla uczniów klas 1-4 Sp 6 w Chełmie oraz dzieci 6 – letnich wraz z opiekunami z przedszkoli miejskich 12,13,14,15,6 i ich rodziców. W zadaniu wzięło udział 450 uczestników. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 2 500,00 zł.
3. Podejmowanie działań informacyjno – promocyjnych dotyczących popularyzacji programów profilaktycznych zarówno finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia poprzez min. wspieranie i promowanie akcji typu: „mammobus”, „osteobus”	W ramach tego zadania szczególny nacisk położono na promocję programów profilaktycznych finansowanych ze środków publicznych (NFZ). Dlatego też promowano badania mammograficzne oraz cytologiczne. W 2024 r. udzielono wsparcia organizacyjno – technicznego podmiotom realizującym badania poprzez wydzielenie miejsca postoju mammobusów wraz z udostępnieniem przyłącza elektrycznego podczas postojów mammobusów stacjonujących na parkingu przy ul. Sybiraków w Chełmie. Mieszkanki Miasta Chełm mogły wykonać bezpłatne badania mammograficzne w nw. terminach: 19 marca, 11 kwietnia, 25 kwietnia, 29 maja, 3 czerwca, 20 listopada, 6 grudnia i 13 grudnia 2024 r. 4.
4. Opracowanie, wdrażanie i realizacja programów polityki zdrowotnej na podstawie analizy danych epidemiologicznych wybranej grupy docelowej w oparciu o dostępne i udowodnione naukowo metody interwencji dla wybranego problemu	W roku 2024 nie został opracowany nowy program polityki zdrowotnej.

zdrowotnego rekomendacji Agencji i Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.	oraz Prezesa
5. Realizacja Programu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm	W roku 2021 opracowany został Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025. Program przyjęty został uchwałą Nr XLII/353/21 Rady Miasta Chełm z dnia 28 maja 2021 r. Działania realizowane w roku 2024 na podstawie zapisów Programu opisane zostały w drugiej części niniejszej Informacji.
6. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w roku 2024 odbywała się na podstawie Programu przyjętego uchwałą Nr L/431/21 Rady Miasta Chełm z dnia 17 grudnia 2021 r. Informacja z realizacji działań podjętych w ramach Programu za rok 2024 została przekazana Przewodniczącemu Rady Miasta Chełm i była przedmiotem obrad Komisji oraz sesji Rady Miasta Chełm w miesiącu kwietniu br.
7. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	Wszelkie działania profilaktyczne i uprzedzające, mające zapobiegać skutkom zdrowotnym wynikającym ze spożywania alkoholu i narkotyków w roku 2024 realizowane były na podstawie zapisów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Chełmie na lata 2022 – 2025. Szczegółowa informacja z realizacji programu w roku 2024 będzie przedmiotem obrad komisji oraz sesji Rady Miasta Chełm w czerwcu 2025 r.

Ponad zadaniami realizowanymi w ramach programu Miasto Chełm zawarło porozumienie o współpracy partnerskiej podczas organizacji 6 edycji społeczno – edukacyjnej kampanii pt.: „W kobiecym interesie”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości wśród dorosłych kobiet, mieszkanek miasta Chełm na temat konieczności regularnego wykonywania badań cytologicznych oraz walka z nierównościami w dostępie do świadczeń zdrowotnych poprzez umożliwienie im wykonania profilaktycznych badań lekarskich w miejscu zamieszkania. W ramach kampanii miasto zawarło odrębną umowę z Miejskim Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Chełmie na realizację gwarantowanych świadczeń zdrowotnych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej obejmujących badania diagnostyczne – Cytologia LBC i badanie w kierunku brodawczaka ludzkiego (LBC+hr HPV DNA). Badania odbywały się w dniu 11 maja 2024 r. w mobilnym gabinecie ginekologicznym usytuowanym na parkingu przy ul. Sybiraków. Z badań skorzystało 28 kobiet, koszt badań ze środków budżetu miasta wyniósł 4 480,00 zł.

Adresatami wszystkich działań zawartych w programie byli mieszkańcy miasta Chełm.

W ramach realizacji Programu Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm, 4 zadania zostały zrealizowanych przez organizacje pozarządowe, których odbiorcami było ok. **1 170 osób**. Dziewięć zadań zostało zrealizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne, z których skorzystało ok. **2 000** uczestników.

W roku 2024 na realizację Programu Promocji i Ochrony Zdrowia w Mieście Chełm wydatkowano środki z budżetu miasta Chełm w wysokości **93 150,00 zł**.

II REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU PROMOCJI I OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W MIEŚCIE CHEŁM NA LATA 2021 – 2025 ZA ROK 2024

Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 przyjęty został Uchwałą Nr XLII/353/21 Rady Miasta Chełm z dnia 28 maja 2021 roku na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego oraz przyjętego na jej podstawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016 – 2022 oraz w oparciu o przepisy ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i przyjęty na jej podstawie Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

W świetle przepisów przedmiotowej ustawy w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin a także inne osoby fizyczne i prawne.

Biorąc po uwagę powyższe, a także potrzeby i możliwości samorządu miasta Chełm, realizatorami Programu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 były: Urząd Miasta Chełm, jednostki organizacyjne Miasta Chełm, organizacje pozarządowe, placówki oświatowo – wychowawcze, realizatorzy wybrani w drodze konkursu ofert, a także Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie.

I Cel główny:

Profilaktyka uzależnień

1. Cel szczegółowy: Profilaktyka uzależnień od zachowań (uzależnień behawioralnych)	
realizowane zadania	
Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych w tym wydawanie materiałów informacyjno – edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych , strony i poradni internetowej oraz telefonu	Realizacja przedmiotowego zadania, zgodnie z programem, kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jednakże w związku ze zmianą ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym dającą możliwość realizacji zadań z zakresu problematyki uzależnień behawioralnych w oparciu o Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Chełmie na lata 2022-2025, przedmiotowe zadanie w roku 2024 realizowane było właśnie na podstawie zapisów tego programu.
II Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego	
1. Cel szczegółowy: Promocja zdrowia psychicznego	
realizowane zadania	
Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na postawach naukowych , w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej	Realizacja przedmiotowego zadania kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z powyższym w dniu 15 lutego 2024 r. ogłoszony został konkurs ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025. W toku procedury konkursowej została zawarta umowa na realizację przedmiotowego zadania. W związku z powyższym Stowarzyszenie Tak Niewiele z siedzibą przy ul. J. Młodowskiej 16

w Chełmie w okresie od 01.05.2024 r. do 15.12.2024 r. zrealizowało **Autorski program profilaktyki selektywnej „Bliżej siebie” w oparciu o treści programu rekomendowanego „Spójrz inaczej”**. Celem zrealizowanego programu było zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania zachowań ryzykowanych. Program ukierunkowany był na zapobieganie jednocześnie różnym dysfunkcjom (z uwagi na to, że mają one podobne przyczyny i zarazem podobne czynniki ochronne). W ramach zadania zorganizowano wyjazd integracyjno – rozwojowy podczas którego zorganizowano warsztaty:

- 1) warsztat 1 – mający na celu poznanie siebie, swoich emocji, mocnych i słabych stron, reakcje na czynniki stresogenne;
- 2) warsztat 2 – twórczość jako sposób wyrażania siebie. Zaangażowanie uczestników do aktywności według zainteresowań, udział w zorganizowanych zajęciach z rękodzieła, ekologicznych, artystycznych;
- 3) warsztat 3 – jak mogę nauczyć się asertywności aby być osobą wolną i niezależną. Analiza przypadków zachowań uległych agresywnych, asertywnych. Ćwiczenia mające na celu wykształcenie umiejętności asertywnych, reakcji w różnych sytuacjach, szczególnie presji rówieśniczej oraz pokazywanie negatywnych skutków zachowań uległych i agresywnych. Wpływ grupy na jednostkę – nacisk grupowy, namawianie i odmawianie;
- 4) warsztat 4 – rozwijanie umiejętności społecznych w zakresie współpracy. Podejmowanie decyzji. Kryteria służące podejmowaniu decyzji, emocje towarzyszące podejmowaniu decyzji. Rozważanie konsekwencji przy podejmowaniu decyzji, odpowiedzialność za własne decyzje, decyzje związane z ryzykiem, zmiana decyzji.

Realizacja warsztatów połączona była z wyjazdem i zwiedzaniem Wojśławic oraz okolic w celu poznania umiejętności wykorzystania czasu wolnego w aktywny sposób, a także poznania różnorodnych form spędzania wolnego czasu.

Z 12 godzin programu profilaktycznego skorzystało 45 osób, dzieci i młodzieży z miasta Chełm, mających problemy min. z akceptacją siebie, niską samooceną. Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła **10 000,00 zł**.

Przedmiotowe zadanie również zostało wprowadzone do katalogu zadań adresowanych do miejskich jednostek organizacyjnych w ramach procedury

	przyjętej Zarządzeniem Nr 2481/24 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań w ramach programów z zakresu polityki społecznej. W roku 2024 nie wpłynął żaden wniosek miejskiej jednostki organizacyjnej dotyczący realizacji przedmiotowego zadania.
Realizowanie szkoleń, spotkań konferencji dla przedstawicieli instytucji i organizacji działających w zakresie ochrony i promocji zdrowia, których celem będzie rozwój wiedzy oraz bieżącą wymiana doświadczeń	Realizacja przedmiotowego zadania kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z powyższym w dniu 15 lutego 2024 r. ogłoszony został konkurs ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025. W toku procedury konkursowej została zawarta umowa na realizację przedmiotowego zadania. Stowarzyszenie Tak Niewiele zrealizowało w okresie od 01.05.2024 r. do 15.12.2024 r. zadanie pn. Konferencja Ożyj! Celem zadania było zorganizowanie konferencji ukierunkowanej na rozpowszechnianie wiedzy na temat poprawy jakości życia społeczeństwa; poznanie standardów postępowania w przypadku ryzyka zachowań samobójczych; nabycie wiedzy o postawach i działaniach, które są pomocne w rozpoznawaniu zachowań depresyjnych, autoagresywnych, suicydalnych, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych dzieci i młodzieży, wzrost samoświadomości dotyczącej zapobiegania zachowaniom samobójczym. Konferencja zorganizowana w październiku 2024 r. składała się z 5 wykładów oraz 5 paneli dyskusyjnych, a także projekcji filmu na temat depresji. Na potrzeby zorganizowania konferencji opracowano, wydrukowano i dystrybuowano ulotki na temat promocji zdrowia psychicznego. W 6 godzinnej konferencji uczestniczyło 214 osób (190 mieszkańców miasta oraz 24 osoby kierujące poradniami psychologiczno – pedagogicznymi z województwa lubelskiego). Kwota udzielonego dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania wyniosła 7 000,00 zł. Przedmiotowe zadanie również zostało wprowadzone do katalogu zadań adresowanych do miejskich

	jednostek organizacyjnych w ramach procedury przyjętej Zarządzeniem Nr 2481/24 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań w ramach programów z zakresu polityki społecznej. W roku 2024 nie wpłynął żaden wniosek miejskiej jednostki organizacyjnej dotyczący realizacji przedmiotowego zadania.
2. Cel szczegółowy: Zapobieganie zachowaniom samobójczym	
realizowane zadania	
Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w celu profilaktyki zachowań autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych i innych zaburzeń	Realizacja przedmiotowego zadania kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W dniu 15 lutego 2024 r. ogłoszony został konkurs ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025. W przedmiotowym konkursie na to zadanie została złożona jedna oferta konkursowa, która w toku przeprowadzonego postępowania konkursowego została zakwalifikowana do otrzymania dofinansowania. W związku z powyższym Stowarzyszenie Integracji Rodzin Przysiań w roku 2024 zrealizowało zadanie pn.: „Program profilaktyki zachowań autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych i innych zaburzeń u dzieci i młodzieży z terenu Miasta Chełm – edycja 2024”. W zadaniu realizowanym od 15.04.2024 do 15.12.2024 r. wzięło udział; - ok. 100 dzieci i młodzieży z nasileniem zachowań autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych i innych zaburzeń; - 52 osoby zajmujące się pomocą dzieciom i młodzieży z nasileniem zachowań autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych i innych zaburzeń u dzieci i młodzieży z terenu Miasta Chełm – psychologowie, pedagodzy szkolni, pracownicy policji, Sądu – wydziału ds.

nieletnich, kuratorzy sądowi;
- ok. 1000 mieszkańców Miasta Chełm.
Realizacja zadania polegała na:

- 1) promocji zadania i rekrutacji uczestników, która odbyła się na podstawie współpracy z Ośrodkiem Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej oraz Poradni Psychologicznej NZOZ Ośrodek Profilaktyki , Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego i zgłoszeń od samych dzieci i młodzieży korzystających z telefonu zaufania. Osoby zajmujące się pomocą dla dzieci i młodzieży – rekrutacja odbyła się poprzez dostarczenie do tych instytucji ulotek i informacji telefonicznej oraz mailowej. Do mieszkańców Miasta Chełm informacja dotarła za pośrednictwem lokalnej prasy;
- 2) zamieszczeniu w lokalnej prasie cyklu artykułów informujących o zagrożeniach związanych z zachowaniami autoagresywnymi, suicydalnymi i depresyjnymi u dzieci i młodzieży;
- 3) organizacji konferencji szkoleniowej pod hasłem „Diagnoza, leczenie i profilaktyka zachowań autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeń nastroju, uzależnień behawioralnych i innych zaburzeń u dzieci i młodzieży, która w dniu 20 listopada 2024 r. została poprowadzona przez Pana Piotra Kwiatkowskiego – psychologa, psychoterapeutę dzieci i młodzieży, wieloletniego wykładowcę UMCS w Lublinie. Uczestnikami konferencji szkoleniowej były osoby zajmujące się pomocą dzieciom i młodzieży, psychologowie, pedagodzy szkolni, pracownicy policji, Sądu – wydziału ds. nieletnich , kuratorzy sądowi;
- 4) opracowaniu i wykonaniu materiałów edukacyjnych, informujących o zachowaniach autoagresywnych, suicydalnych, depresji, zaburzeniach nastroju, uzależnieniach behawioralnych i innych zaburzeniach u dzieciach i młodzieży. W ramach programu bardzo dokładnie zadbano o część informacyjną programu i dostarczenie rzetelnej wiedzy, opartej na współczesnych analizach, statystykach i wiedzy. Została opracowana treść merytoryczna następujących materiałów:
 - a) ulotek informacyjnych (500 sztuk), które zostały rozdane przedstawicielom instytucji biorących udział w konferencji
 - b) broszury informacyjnej (50 szt.), rozdane przedstawicielom instytucji biorących udział

- w konferencji;
- c) 2 artykułów prasowych;
- 5) realizacji interwencji kryzysowych u dzieci i młodzieży w sytuacji zaostrzeń zachowań autoagresywnych. Interwencje kryzysowe wobec osób w kryzysie psychicznym w momencie nasilenia zachowań depresyjnych, myśli samobójczych, zachowań autoagresywnych. Prowadzenie interwencji uzupełniane było pracą środowiskową w miejscu zamieszkania beneficjenta. Interwencje realizowane były przez psychologa z wieloletnim stażem w zakresie pomocy w sytuacjach kryzysowych. Interwencje kryzysowe były podstawowym działaniem mającym na celu zapewnienie wsparcia emocjonalnego, poczucia bezpieczeństwa, zredukowania lęku u uczestników;
- 6) prowadzeniu całodobowego telefonu zaufania **(885 558 896)** dla dzieci i młodzieży z przeznaczeniem dla każdego dziecka i młodego człowieka, który mógł zadzwonić i uzyskać poradę, wsparcie lub oddziaływanie interwencyjne w sytuacji kryzysu psychicznego. Telefon zaufania był uzupełnieniem interwencyjnej pomocy w sytuacjach nagłych i zagrażających.

Realizacja przedmiotowego zadania dofinansowana była ze środków budżetu Miasta Chełm w kwocie **10 000,00 zł.**

Przedmiotowe zadanie również zostało wprowadzone do katalogu zadań adresowanych do miejskich jednostek organizacyjnych w ramach procedury przyjętej Zarządzeniem Nr 2481/24 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań w ramach programów z zakresu polityki społecznej.

W roku 2024 sfinansowano realizację nw zadań:

- 1) „**Dyskusja o zdrowiu – wspólna sprawa**” – zadanie zrealizowane przez Chełmską Bibliotekę Publiczną im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie, polegające na przeprowadzeniu kampanii edukacyjnej dla dzieci i młodzieży oraz rodziców dotyczącą higieny zdrowia psychicznego oraz zorganizowaniu spotkań profilaktycznych z psychologiem. Działania były skoncentrowane na wzmacnianiu czynników chroniących: rozwijaniu konstruktywnych zainteresowań, kształtowaniu umiejętności

psychospołecznych, podnoszeniu własnej wartości oraz ćwiczeniu asertywności. Ponadto na budowaniu relacji z innymi uczestnikami poprzez doświadczanie sztuki w takcie zajęć manualnych. Prowadzona była profilaktyka mająca na celu zmniejszenie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów, jakimi są uzależnienia behawioralne oraz zaburzenia nastroju. W ramach zadania odbyły się:

- a) Piknik integracyjny „Wspierajmy się”;
- b) Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki;
- c) Konkurs „Książka, która daje siłę”;
- d) Kino Mikołajkowe;
- e) Familijne warsztaty Mikołajkowe;
- f) Półka Biblioterapeutyczna;
- g) Dyskusja o zdrowiu.

W projekcie wzięły udział dzieci i młodzież w wieku od 3 do 18 lat oraz ich rodzice i opiekunowie. Łączna liczba uczestników projektu wyniosła 846 osób. Zorganizowano 11 wydarzeń, zakupiono 148 zbiorów bibliotecznych (136 książek i 12 filmów DVD).

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wynosiła **10 000,00 zł**.

- 2) **„SAMOOCENA drogą do zdrowia”** – zadanie zrealizowane przez Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Chełmie, którego celem było skoncentrowanie się na kształtowaniu samooceny oraz budowaniu własnej sprawczości. Zakładano, że zwiększenie wiedzy, świadomości w tym obszarze może zmniejszyć ryzyko wystąpienia zaburzeń nastroju wśród uczestników programu. Niniejszy program miał za zadanie pobudzić chęć do życia i budować u uczniów przekonanie, że mogą poradzić sobie z wyzwaniami. A w razie potrzeby, żeby wiedzieli jak i gdzie sięgać po pomoc. Działaniami objęto 183 uczniów szkół ponadpodstawowych, w tym głównie klasy technikum, które są w rejonie działania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2

w Chełmie. W ramach programu podjęto następujące działania:

- a) przekazano ofertę Programu do szkół, przeprowadzono konsultacje z pedagogami, psychologami szkolnymi, z nauczycielami;
- b) zakupiono kwestionariusze i arkusze;
- c) przeprowadzono badania przesiewowe w wytypowanych klasach w celu diagnozy poziomu samooceny, sprawczości, postaw prozdrowotnych i oceny nastroju u uczniów w szkołach ponadpodstawowych z terenu działania Poradni dla wybranej grupy uczniów;
- d) obliczenie wyników diagnoz i opracowanie informacji o wynikach diagnozy;
- e) przeprowadzenie warsztatów dla uczniów mających na celu poszerzenie wglądu na temat świadomego kształtowania swojej samooceny, wiedzy jak ją kształtować poprzez identyfikowanie zasobów oraz budowanie zaangażowania, odpowiedniej motywacji w dbaniu o swoją higienę psychiczną;
- f) Realizacja Treningu Rozwoju Osobistego

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wynosiła **9 862,13 zł.**

- 3) **„Każdy dzień to nowy początek” – program profilaktyczno – wychowawczy dla dzieci i młodzieży** – zadanie zrealizowane przez Chełmskie Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Chełmie w celu rozwijania umiejętności komunikacji interpersonalnej, zdobycia wiedzy na temat alternatywnych sposobów wyrażania emocji i rozwiązywania problemów, a także radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Wzmocnienia odporności psychicznej poprzez uczenie się najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, w tym; radzenia sobie z emocjami i stresem, poszukiwania pomocy i jej udzielania, rozwiązywania konfliktów. Program profilaktyczno – wychowawczy prowadzony był w formie spotkań z wychowankami Chełmskiego Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Chełmie. Zajęcia warsztatowe

	prowadzone przez psychologa i pedagoga odbywały się w okresie od 01 października do 10 listopada 2024 r. w formie pogadanek, dyskusji, zajęć plastycznych, scenek, burzy mózgów, ćwiczeń integracyjnych, kart pracy, historyjek i innych. Zrealizowano łącznie 14 godzin zajęć, w tym 6 godzin warsztatów, 6 godzin zajęć z pieczenia i ozdabiania pierniczków i 2 godziny poświęcone na organizację Międzyplacówkowego konkursu „Piknik dla Świętego Mikołaja” wraz z wystawą prac dzieci. W zadaniu wzięło udział 16 wychowanków placówki. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 4 000,00 zł. 4) „Każdy dzień to nowy początek” – program profilaktyczno – wychowawczy dla dzieci i młodzieży – zadanie zrealizowane przez Chełmskie Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie Nr 2 w Chełmie. Zadanie zrealizowane w analogiczny sposób jak zadanie opisane powyżej, skierowane do innej grupy wychowanków i zajęcia zostały zrealizowane w innych terminach. Zrealizowano łącznie 14 godzin zajęć, w tym 6 godzin warsztatów, 6 godzin zajęć z pieczenia i ozdabiania pierniczków i 2 godziny poświęcone na organizację Międzyplacówkowego konkursu „Piknik dla Świętego Mikołaja” wraz z wystawą prac dzieci. W zadaniu wzięło udział 16 wychowanków placówki. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 4 000,00 zł.
Prowadzenie działań na rzecz zdrowia psychicznego w miejscu pracy i nauki, w tym ukierunkowanych na sposoby radzenia sobie ze stresem, sytuacjami kryzysowymi (np. pandemia, przymusowa izolacja), negatywnymi myślami, emocjami, niechęcią do działania	Przedmiotowe zadanie również zostało wprowadzone do katalogu zadań adresowanych do miejskich jednostek organizacyjnych w ramach procedury przyjętej Zarządzeniem Nr 2481/24 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań w ramach programów z zakresu polityki społecznej. Przedmiotowe zadanie jak co roku cieszyło się największym zainteresowaniem miejskich jednostek organizacyjnych. W 2024 r. dofinansowano następujące zadania: 1) „Warsztaty z zakresu florystyki – Warsztaty Wielkanocne, Warsztaty Funeralne,

Warsztaty Bożonarodzeniowe” zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie. Warsztaty florystyczne organizowane po raz kolejny dla Seniorów z terenu miasta Chełm w Dziennym Domu Senior + były doskonałą okazją do nawiązania interakcji społecznych poprzez spotkania wypełnione pracą twórczą, nauką nowych umiejętności oraz utrwalaniem już zdobytych. Warsztaty sprzyjały rozmowom, przywoływaniu i porównywaniu wspomnień a przede wszystkim zapobieganiu samotności jako głównego problemu społecznego osób w populacji poprodukcyjnej. Celem warsztatów było przekazanie podstawowej wiedzy na temat aktualnych trendów we florystyce, wykorzystanie i łączenie różnych materiałów, doboru kolorów projektowania nowych wzorów. Warsztaty podzielone były na trzy bloki tematyczne: warsztaty Wielkanocne (marzec), warsztaty Funeralne (październik), warsztaty Bożonarodzeniowe (grudzień). Z warsztatów skorzystało każdorazowo ok. 20 osób – mieszkańców miasta Chełm, uczestników zajęć terapeutycznych w Dziennym Domu Senior +, członków klubów seniora mieszczących się na terenie Chełma, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz wszystkich chętnych Seniorów z terenu miasta.

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła **7 500,00 zł.**

- 2) **„Dzień Godności – integracja osób z niepełnosprawnością intelektualną”** zadanie zrealizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmie w celu zintegrowania osób będących w kryzysie psychicznym oraz osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Ponadto celem zadania było zwrócenie uwagi na potrzebę traktowania osób z niepełnosprawnościami z należytą godnością i szacunkiem. Organizacja Dnia Godności odbyła się w formie festynu wraz z rywalizacją sportową, zabawą taneczną i poczęstunkiem osób z niepełnosprawnościami. W wydarzeniu uczestniczyli zaproszeni goście oraz delegaci

ośrodków zajmujących się osobami z niepełnosprawnościami. Były to:

- a) Warsztat terapii zajęciowej Caritas w Chełmie,
- b) Warsztat terapii zajęciowej Prometeusz w Chełmie,
- c) Warsztat terapii zajęciowej w Sawinie,
- d) Warsztat terapii zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym,
- e) Stowarzyszenie 25 + Nasza Przyszłość,
- f) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym „Podajmy Sobie Ręce” w Chełmie,
- g) uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Chełmie.

Podczas festynu odbyła się część artystyczna zaprezentowana przez uczestników ŚDS, po której nastąpiły kolejno rozgrywki sportowe, poczęstunek oraz rozdanie nagród. W zdaniu wzięło udział około 100 osób.

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła **4 500,00 zł.**

- 3) **„Budzimy radość naszych serc”**, zrealizowane przez Zespół Żłobków Miejskich w Chełmie, którego głównym celem było wzbudzenie pozytywnego myślenia, chęci do działania i nauki oraz poznanie sposobów radzenia sobie ze stresem wśród rodziców oraz dzieci uczęszczających do Integracyjnego Żłobka Miejskiego Chełmskie Niedźwiadki w Chełmie. W ramach zadania rodzice wspólnie z dziećmi wzięli udział w przedstawieniu teatralnym, na które przygotowali kreatywne stroje. Uczestnicy wzięli udział w konkursie na najbardziej przyjaznego aktora i najciekawszy strój. Wzięli udział w sesji zdjęciowej wraz z dziećmi, co pozwoliło na wzmocnienie i zacieśnienie więzi emocjonalnych. Po czym wszystkim uczestnikom zostały rozdane nagrody. Całemu przedsięwzięciu towarzyszyły zabawy rytmiczne i ruchowe. Kolejną atrakcją był poczęstunek w formie smacznych i zdrowych przekąsek. Na zakończenie rozdano upominki oraz ulotki i foldery na temat dbania o zdrowie psychiczne i przeciwdziałanie negatywnemu myśleniu. W spotkaniu

uczestniczyły dzieci ze żłobka z rodzicami oraz kadra placówki – łącznie ok 130 osób.

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła **7 000,00 zł**.

- 4) **„S.O.S. Stres – zdrowe sposoby walki ze stresem” - dwie edycje zadania** zrealizowane przez Centrum Integracji Społecznej w Chełmie w celu redukcji stresu poprzez aktywną formę spędzania czasu, kontakt z naturą, aktywność fizyczną, integrację i wsparcie w grupie, pogadankę z psychologiem promującą zdrowe sposoby radzenia sobie ze stresem. W zadaniu wzięli udział uczestnicy realizujący program zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Chełmie – osoby obarczone wieloma sytuacjami kryzysowymi, negatywnymi emocjami oraz przejawiające często niechęć do działania, a także pracownicy Centrum, którzy narażeni są na stres w miejscu pracy oraz wypalenie zawodowe. W tym celu odbyła się wycieczka dla uczestników i pracowników CIS po terenie gminy Wojśławice wraz z przewodnikiem zakończoną spotkaniem z psychologiem, który omówił temat radzenia sobie ze stresem, sytuacjami kryzysowymi, negatywnymi myślami, niechęcią do działania wraz z udostępnieniem materiałów dotyczącymi konstruktywnych metod radzenia sobie ze stresem. Uczestnicy przed i po realizacji zadania wypełnili ankietę sprawdzającą wiedzę nt. stresu i konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem przed i po realizacji zadania.

Kwoty udzielonych dofinansowań na przedmiotowe zadania wyniosły: **2 450,00 zł i 2 650,00 zł**

- 5) **„Warsztaty z dogoterapii”** zrealizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmie w celu rozwijania umiejętności społecznych, poprawy zdolności motorycznych, a przede wszystkim promowanie relaksacji i redukcji stresu, podniesienia samooceny, nauki empatii oraz odpowiedzialności. Warsztaty z dogoterapii odbywały się cyklicznie w okresie od maja do sierpnia 2024 r., skorzystało z nich 20 uczestników ośrodka z niepełnosprawnością sprzężoną oraz zaburzeniami psychicznymi.

	Zrealizowano 5 godzin warsztatów. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 1 600,00 zł. 6) „Kolorowy Dzień Dziecka” zrealizowany przez Chełmski Dom Kultury w celu prezentacji atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, promocji udziału w atrakcyjnych formach zabawy i wypoczynku, oferta artystyczna jako zachęta do wyjścia z domu i wzięcia udziału w różnych formach zabawy, jako przeciwdziałanie izolacji. W ramach zadania zrealizowano nw. działania: a) punkty animacji arktycznej dla dzieci i młodzieży (malarstwo, rękodzieło); b) prezentacja interaktywnego spektaklu edukacyjnego połączonego z działaniami animacyjnymi jako metoda radzenia sobie ze stresem; c) wspólna zabawa dzieci z grupą animatorów; d) pokaz garncarski oraz nauka lepienia na kole garncarskim; e) nieodpłatne udostępnienie urządzeń rekreacyjno – relaksujących (dmuchane wesołe miasteczko, trampoliny, karuzela); f) prezentacja stowarzyszeń wspierających rodzinę; g) konkursy z nagrodami promujące aktywny sposób spędzania wolnego czasu; h) zorganizowanie wraz z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji konkurencji i pokazów sportowo – rekreacyjnych, zachęcających dzieci i młodzież do udziału w aktywności fizycznej; i) pokazy sprzętu i pojazdów bojowych zorganizowane przez służby mundurowe; j) konkursy dotyczące bezpieczeństwa dzieci podczas wakacji oraz pokaz tresury psa policyjnego zorganizowane przez Komendę Miejską Policji w Chełmie; k) pokazy i symulacje wypadków drogowych zaprezentowane przez służby ratownicze; l) lekcje jazdy konnej; wykonywanie ekologicznych zabawek oraz przybory szkolnych; m) prezentacje i pokazy działalności zaproszonych miejskich jednostek organizacyjnych również
--	--

w formie występów grup artystycznych. Impreza miała charakter otwarty, ogólnodostępny i nieodpłatny. Uczestnikami były głównie dzieci i młodzież wraz z rodzicami. W ciągu pięciu godzin z atrakcji skorzystało w sposób rotacyjny ok. 2500 uczestników ze wszystkich grup wiekowych. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła **13 000,00 zł.**

- 7) **„Równowaga”** – zadanie zrealizowane przez Dom Małych Dzieci w Chełmie w celu wspierania zdrowia psychicznego i odbudowywania równowagi emocjonalnej uczestników poprzez redukcję skutków przeżyć traumatycznych, kryzysowych oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom psychicznym. Na program terapeutyczny „Równowaga”, skierowany do wychowanków DMD, składało się sześć dwugodzinnych spotkań (sesji warsztatowych, opartych na metodzie integracji sensorycznej). Każde zajęcie składały się z kilku elementów: wprowadzenia, rozgrzewki, stymulacji sensorycznej, ćwiczeń koordynacyjnych oraz wyciszenia. Każda sesja miała inny motyw przewodni. W każdym z przeprowadzonych zajęć kładziony był nacisk na stymulację sensoryczną przy jednoczesnym wsparciu emocjonalnym i stworzeniu bezpiecznej przestrzeni, w której dzieci mogły odkrywać swoje zmysły i emocje we własnym tempie. Uroczystym zakończeniem programu był międzyplacówkowy konkurs kulinarny „Piernik dla św. Mikołaja” z udziałem społeczności DMD, ChCPDiR i ChCPDiR Nr 2, przedstawicieli władz miasta i zaproszonych gości. Zrealizowano łącznie 15 godzin programu, w którym wzięło udział 15 wychowanków domu Małych Dzieci w Chełmie.

Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła **4 000,00 zł.**

- 8) **„Chadek Summer Art”** zrealizowane przez Chełmski Dom Kultury w celu prezentacji atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, promocji udziału w atrakcyjnych formach zabawy i wypoczynku, oferta artystyczna jako zachęta do wyjścia z domu i wzięcia udziału w różnych formach zabawy, jako przeciwdziałanie izolacji. W ramach

	zadania od 9 do 23 sierpnia 2024 r. zorganizowano nw. zajęcia Chadek Summer Art w Chełmskim Domu Kultury: a) w godz. 10:00 – 12:00 projekcja filmów animowanych dla dzieci; b) 12:00 – 14:00 zajęcia artystyczne (zajęcia plastyczne, teatralne, taniec ludowy, break – dance, hip – hop, taniec współczesny, pokaz garncarski); c) 14:00 – 15:00 – spektakle edukacyjne. Projekt miał charakter ogólnodostępny i nieodpłatny. Uczestnikami były głównie dzieci i młodzież. Bajki i spektakle obejrzało ok. 350 osób w wieku 7 – 12 lat. Z zajęć artystycznych skorzystało ok 20 osób. Zrealizowano 12 godzin spektakli i filmów oraz 10 godzin zajęć artystycznych. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 9 800,00 zł. 9) „poMOCownik w kryzysie” – zadanie zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie. Zadanie realizowane w celu profilaktyki zdrowia psychicznego, podniesienia świadomości na temat wczesnego reagowania i zapobiegania kryzysom, podniesienia wiedzy i umiejętności w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wśród mieszkańców, udzielanie wsparcia podczas spotkań w Senior Cafe „Przy kawie o ważnej sprawie”. W ramach zadania zrealizowano: a) opracowano treść poradnika pn. poMOCownik w kryzysie; b) wydruk i kolportaż ulotek informujących o dostępności poMOCownika; c) wydruk poradnika oraz utworzenie wersji elektronicznej i udostępnienie go na stronie internetowej MOPR; d) prowadzenie punktu wsparcia edukacyjno - informacyjnego dla osób w kryzysie pn. „Przy kawie o ważnej sprawie”. Wydrukowano 2000 sztuk ulotek, 1500 szt. poradnika, zrealizowano 30 godzin dyżuru w punkcie. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 7 150,00 zł; 10) Wycieczka „Zimowy kulig” dla uczestników
--	--

	Świetlice Środowiskowej ul. Kopernika 25a i 25b w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie. Zadanie realizowane w celu zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznego i aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu, rozwijania konstruktywnych zainteresowań, zminimalizowania stresu oraz napięcia, podniesienia samooceny i wiary w siebie, pogłębienia więzi między grupą dzieci i młodzieży oraz relacji społecznych z rówieśnikami, rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego. W ramach realizacji zadania, przed zakończeniem roku odbył się wyjazd dzieci i młodzieży (uczestników Świetlice Środowiskowej w MOPR w Chełmie) wraz z wychowawcami na kulig do gospodarstwa „Stajnia Kucyki Pysi”. W programie wycieczki był przejazd saniami, gry i zabawy na świeżym powietrzu, udział w ognisku. Spotkanie było doskonałą okazją do integracji i oderwania się od codzienności. W wycieczce wzięły udział 24 osoby – dzieci i młodzież uczęszczające do Świetlice Środowiskowej wraz z wychowawcami. Kwota udzielonego dofinansowania na przedmiotowe zadanie wyniosła 1 900,00 zł.
Opracowanie, wdrażanie i ewaluacja programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej ukierunkowanych na zapobieganie zachowaniom samobójczym, dostosowanych do potrzeb różnych populacji	Realizacja przedmiotowego zadania kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do podmiotów, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W toku procedury konkursowej ogłoszonej w dniu 15 lutego 2024 r. na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 zawarto umowę na realizację przedmiotowego zadania. W związku z powyższym Stowarzyszenie Tak Niewiele w okresie od 01.05.2024 r. do 15.12.2025 r. realizowało zadanie pn. „Zobaczyć więcej”. Był to program profilaktyczny, z którego skorzystało 51 osób, dorosłych i młodzieży, mieszkańców miasta Chełm. Program miał charakter wyjazdu integracyjno –

	rozwojowego, składającego się z 3 warsztatów dydaktycznych. 1) warsztat 1 miał na celu poznanie siebie, swoich emocji, mocnych stron i słabych stron, reakcji na różne czynniki stresogenne; 2) warsztat 2 miał na celu poznanie sposobów rozładowania negatywnych emocji poprzez techniki oddechowe, relaksacyjne, treningi uważności; wykorzystywanie własnego potencjału, budowanie własnej przestrzeni zdrowia psychicznego; promowanie dobrych praktyk w zakresie zachowań wolnych od nałogów; 3) warsztat 3 – twórczość jako sposób wyrażania siebie; zaangażowanie uczestników do aktywności według ich zainteresowań, udział w zorganizowanych zajęciach z rękodzieła, artystycznych; 4) warsztat 4 – rozpoznawanie objawów depresji, czynników i standardów postępowania w przypadku ryzyka zachowań samobójczych. Realizacja warsztatów połączona była z wyjazdem i zwiedzaniem Słowiańskiego Grodu w Wólce Bieleckiej. Zadanie zostało dofinansowane ze środków budżetu Miasta Chełm w kwocie 10 000,00 zł. Zadanie to również zostało wprowadzone do katalogu zadań adresowanych do miejskich jednostek organizacyjnych w ramach procedury przyjętej Zarządzeniem Nr 2481/24 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań w ramach programów z zakresu polityki społecznej. Jednakże w roku 2024 żadna miejska jednostka organizacyjna nie ubiegała się o dofinansowanie realizacji tego zadania.
Zapewnienie dostępu do pomocy w kryzysie psychicznym przez dostęp do konsultacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych (w tym telefony wsparcia i zaufania, poradnie internetowe, infolinie i linie wsparcia) oraz rozpowszechnianie informacji na temat bezpłatnego dostępu do tych narzędzi	Realizacja przedmiotowego zadania kierowana była zarówno do miejskich jednostek organizacyjnych jak również do również do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ogłoszonym w dniu 15 lutego 2024 r. konkursie ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 na przedmiotowe zadanie nie wpłynęła żadna oferta konkursowa.

III Cel główny Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb	
1. Cel szczegółowy Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej	
realizowane zadania	
Upowszechnianie różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego oraz rozwoju placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży jak również Centrów opiekuńczo – mieszkalnych	I edycja Narodowego Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, którego realizacja zakończyła się z dniem 31 grudnia 2015 r. rekomendowała powstanie jednego Centrum Zdrowia Psychicznego w każdym powiecie, dużej gminie lub dzielnicy dużego miasta (50 – 200 tys. mieszkańców), stosowanie do lokalnych potrzeb, idea ta została kontynuowana w kolejnej edycji Programu na lata 2017 – 2022. Celem tego działania jest wprowadzenie nowoczesnego, sprawdzonego modelu opieki psychiatrycznej. W związku z powyższym na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Chełmie oprócz szpitalnego Oddziału Psychiatrycznego oraz ambulatorium od 1 lipca 2014 r. funkcjonuje: 1) Zespół Leczenia Środowiskowego świadczący pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi głównie z rozpoznaniem psychoz z kręgu schizofrenii, zaburzeń afektywnych oraz organicznych zaburzeń psychicznych w tym: osobom ze wskazaniem długoterminowego leczenia oraz różnorodnych usystematyzowanych form opieki środowiskowej; osobom potrzebującym krótkoterminowej pomocy i wsparcia w okresach nasilenia choroby; osobom po pierwszym epizodzie choroby psychicznej; osobom doświadczającym problemów w funkcjonowaniu poznawczym i emocjonalno –społecznym powstałych w wyniku uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, a także członkom rodzin i opiekunom osób z zaburzeniami psychicznymi; pomoc świadczona jest w formie porad psychiatrycznych, psychologicznych oraz usług pielęgniarских i socjalnych w ramach wizyty domowej lub w siedzibie Zespołu; w ramach umowy z NFZ w 2024 r. objęto opieką 235 osób. 2) Oddział Dzienny Psychiatryczny, z którego oferty mogą skorzystać osoby doświadczające trudności w funkcjonowaniu osobistym, rodzinnym, zawodowym spowodowanych problemami natury psychicznej,

doświadczające zaburzeń nastroju, zaburzeń lękowych, zaburzeń pod postacią somatyczną oraz psychoz i zaburzeń osobowości nie wymagających całodobowego pobytu w szpitalu; pacjentów po leczeniu szpitalnym potrzebujących pomocy w powrocie do środowiska i pełnienie ról społecznych rodzinnych i zawodowych; osoby, u których nasilenie przeżywanych trudności życiowych lub objawów choroby powoduje pogorszenie codziennego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym; pomoc świadczona jest w formie psychoterapii, psychoedukacji, treningów umiejętności społecznych, terapii zajęciowej, psychognostyki i treningów relaksacyjnych, a także wyjść do miasta; jest to forma terapii polecana szczególnie dla osób, które przebyły długie leczenie szpitalne lub osób potrzebujących intensywnych oddziaływań terapeutycznych a jednocześnie mogą popołudniami i w weekendy przebywać z rodziną; w roku 2024 na oddziale leczono 302 mieszkańców miasta Chełm.

- 3) **Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi** - świadczenia udzielane w miejscu chronionego zakwaterowania, posiadającym 1–3 osobowe pokoje ze współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń, w tym wspólnej kuchni i łazienki, w którym są prowadzone profilowane programy psychoterapeutyczne rehabilitacyjne w celu poprawy codziennego funkcjonowania oraz przywrócenia podstawowych umiejętności społecznych, dla świadczeniobiorców niewymagających leczenia szpitalnego lecz wymagających poprawy codziennego funkcjonowania oraz przywrócenia podstawowych umiejętności społecznych, hostel dysponuje **20 miejscami**. W ciągu roku 2024 z hostelu skorzystało 21 mieszkańców miasta Chełm .

Od **01 listopada 2018 r.** powyższe wyspecjalizowane komórki Szpitala (Oddział Psychiatryczny, Zespół Leczenia Środowiskowego, Oddział Dzienny Psychiatryczny, Hostel oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego) zostały połączone w **Centrum Zdrowia Psychicznego**.

Centrum świadczy pomoc mieszkańcom miasta Chełm oraz powiatu chełmskiego w wieku powyżej 18 roku życia.

Osoby doświadczające kryzysu psychicznego, mogą zgłaszać się bez skierowania do Punktu Zgłoszeniowo

	– Koordynującego Centrum. Specjalista w Punkcie Zgłoszeniowo – Koordynującym udziela pełnej informacji o możliwości uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej, prowadzi wstępną ocenę potrzeb zdrowotnych osoby zgłaszającej się oraz wydaje skierowanie do właściwej formy opieki. Punkt Zgłoszeniowo – Koordynujący mieści się w budynku C (parter) Szpitala, ul. Szpitalna 53 b Czynny w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 18.00 Informacja telefoniczna: 82 562 34 79.
2. Cel szczegółowy Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego	
realizowane zadania	
Poszerzanie zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	Na terenie Miasta Chełm funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmie (dalej ŚDS) będący miejską jednostką organizacyjną. Jednostka ta została utworzona jako placówka dziennego pobytu, przeznaczona dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i psychicznie chorych. Realizuje zadania pomocy społecznej związane z opieką nad ludźmi o specjalnych potrzebach pomagając im odzyskać i umocnić zdolności do pełniejszego funkcjonowania w środowisku. Ośrodek zapewnia kompleksową terapię i rehabilitację zmierzającą do poprawy jakości życia uczestników i zmiany społecznego wizerunku osoby z zaburzeniami psychicznymi. Celem wiodącym Środowiskowego Domu Samopomocy w Chełmie jest osiągnięcie przez osoby zaburzone psychicznie poprawy funkcjonowania społecznego, przygotowanie ich do w miarę samodzielnej egzystencji. Cel ten realizowany jest poprzez stosowanie różnych form terapii zajęciowej, obsługi komputera i korzystania z internetu, kształcenia nawyków higienicznych i zdrowego stylu życia, treningu ekologicznego, treningu kulinarnego i załatwiania spraw urzędowych. W ramach jednostki prowadzona jest również grupowa i indywidualna terapia psychologiczna. W roku 2024 w Środowiskowym Domu Samopomocy w Chełmie w zajęciach uczestniczyło 46 uczestników, w tym: 16 osób z chorobą psychiczną, 19 osób z niepełnosprawnością intelektualną, 11 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego	Realizacja projektów służących rozwojowi form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi to zadanie kierowane do

dla osób z zaburzeniami psychicznymi	podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ogłoszonym w dniu 15 lutego 2024 r. przez Prezydenta Miasta Chełm konkursie ofert na realizację zadań w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku określonych w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 na to zadanie zostały złożone dwie oferty konkursowe. W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego do otrzymania dofinansowania obie oferty zostały zakwalifikowane o otrzymania dofinansowania. 1) Stowarzyszenie Integracji Rodzin Przyszań w okresie od 15.04.2024 r. do 15.12.2024 r. zrealizowało zadanie pn: Program wsparcia i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu Miasta Chełm – edycja 2024. Program skierowany był do grupy 50 osób – mieszkańców miasta Chełm, w szczególności do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu zaburzeń psychicznych własnych lub członków rodziny. Projekt swoimi oddziaływaniami wpierał równolegle dwie grupy odbiorców: a) osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze względu na zaburzenia psychiczne, często w połączeniu z ubóstwem i pozostające bez pracy – łącznie 30 osób dorosłych; b) członkowie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na zaburzenia psychiczne i/lub ubóstwo oraz rodziny, o których wiadomo, że nie były objęte dostępnym systemem wsparcia – 20 osób dorosłych. Realizacja zadania polegała na: a) prowadzeniu indywidualnego poradnictwa psychologicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z powodu zaburzenia psychicznego co najmniej jednego z członków rodziny w ilości 24 godzin; b) diagnozie i prowadzeniu poradnictwa psychiatrycznego – działanie skierowane wyłącznie do osób z zaburzeniami psychicznymi, którego celem była psychoprofilaktyka, poradnictwo terapeutyczne, postawienie diagnozy psychiatrycznej, ustalenie planu leczenia
---	--

	z uwzględnieniem najlepszego dla pacjenta postępowania terapeutycznego, kontrola przebiegu i skuteczności prowadzonego leczenia, leczenie farmakologiczne w ilości 24 godzin; c) prowadzeniu poradnictwa rodzinnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz bliskich i rodzin tych osób w ilości 24 godzin. Na realizację tego zadania przekazano dotację w kwocie 7 000,00 zł. 2) Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „O uśmiech dziecka” w okresie od 02.09.2024 r. do 15.12.2024 r. zrealizowało zadanie pod nazwą Organizacja Klubu Wsparcia Społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadanie skierowane było do 20 osób z zaburzeniami psychicznymi z ZW i PPP Nr 1 w Chełmie głównie dzieci i młodzież z zaburzeniami nastroju, zaburzeniami aktywności, z objawami lękowymi, depresją, często reagująca nadmierną aktywnością, z objawami lękowymi, depresją, często reagująca nadmierną aktywnością ruchową, trudnościami w koncentracji uwagi. Łącznie przeprowadzono 72 spotkania po 45 minut. Były to: a) trening umiejętności życia codziennego – 18 spotkań; b) trening umiejętności społecznych i interpersonalnych – 18 spotkań; c) terapia zajęciowa – 18 spotkań; d) zajęcia muzyczne – 18 spotkań. W ramach realizacji zadania zorganizowano międzyszkolny konkurs plastyczny pod hasłem: „Wszyscy dbamy o zdrowie psychiczne”. W Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 3 w Chełmie zorganizowano wystawę prac nagrodzonych w konkursie. Na realizację tego zadania przekazano dotację w kwocie 7 000,00 zł.
Zwiększenie udziału zagadnień pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie oferuje poradnictwo i pomoc osobom znajdującym się w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu w 2024 roku objął pomocą i wsparciem osoby z zaburzeniami psychicznymi w formie: 1) pomocy pieniężnej w postaci zasiłku celowego (308 świadczeń na ogólną kwotę 64 740,00 zł), 2) pomoc pieniężna w postaci zasiłku okresowego (213 świadczeń na ogólną kwotę 90 578,00 zł),

- 3) pomoc pieniężna w postaci zasiłku stałego (717 świadczeń na ogólną kwotę 546 935,16 zł),
- 4) pomocy niepieniężnej w postaci pobytu w Domu Pomocy Społecznej (30 osób na ogólną kwotę 1 416 486,68 zł),
- 5) pomocy w formie usług opiekuńczych (11 osób na ogólną kwotę 104 605,83 zł), specjalistycznych usług opiekuńczych (8 osób na ogólną kwotę 80 943,72 zł),
- 6) pomocy w formie poradnictwa psychologicznego udzielono 14 osobom;
- 7) pomocy socjalnej podczas interwencji w środowisku dotkniętym zaburzeniem psychicznym udzielono 23 razy.

Pracownicy socjalni podejmowali następujące działania w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi:

- 1) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych tj. rozłożenia zadłużeń mieszkaniowych na raty, uzyskanie dodatku mieszkaniowego oraz innych świadczeń, uzyskanie zaświadczeń KRUS, ZUS, uzyskanie innych dokumentów niezbędnych do załatwienia spraw osobistych, kompletowanie dokumentów w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności, umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub opiekuńczo – pielęgnacyjnym;
- 2) kierowanie do ośrodków wsparcia dziennego, do domów pomocy społecznej;
- 3) umieszczania w schroniskach dla bezdomnych;
- 4) współpraca ze specjalistami, lekarzami, pielęgniarzami środowiskowymi, kuratorami, funkcjonariuszami policji i straży miejskiej, terapeutami.

W zakresie realizacji zadań wynikających z realizacji Programu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie zatrudnia specjalistę pielęgniarstwa psychiatrycznego, który w roku 2024:

- 1) prowadził konsultacje z osobami zaburzonymi psychicznie w 148 rodzinach;
- 2) wspierał pracowników socjalnych w rozwiązywaniu problemów osób z zaburzeniami psychicznymi – 142 wizyty w środowisku;
- 3) wspierał pracowników socjalnych w rozwiązywaniu problemów osób

	z zaburzeniami, ustalał terminy wizyt w Poradni Zdrowia Psychicznego, konsultował sprawy w palcówkach służby zdrowia – 151 osób. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Chełmie udzielono 520 porad, które zostały skierowane do 308 osób znajdujących się w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Porady, których udzielono dotyczyły poradnictwa: a) psychologicznego (14 osobom), b) pedagogicznego (217 osobom), c) prawnego (32 osobom), d) socjalnego (217 osobom), e) rodzinnego (147 osobom). Typ zgłaszanego problemu: a) przemoc – 70 osób, b) depresja, emocje, myśli samobójcze – 41 osób, c) relacje rodzinne/problemy małżeńskie – 41, d) problemy małżeńskie – 21, e) bezdomność – 7, f) uzależnienia i współuzależnienia – 5, g) trudności wychowawcze – 114, h) społeczne – 3. Ze względu na złożoność problemów osób z zaburzeniami psychicznymi, trudno jest określić czy nastąpiło zwiększenie udziału pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w stosunku do całego poprzedniego roku.
3. Cel szczegółowy Udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom	
realizowane zadania	
Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach	Na terenie miasta Chełm funkcjonują nw. miejskie placówki oświatowo - wychowawcze: 1) 10 przedszkoli, 2) 7 szkół podstawowych, 3) 8 szkół ponadpodstawowych, 4) 1 zespół szkolno – przedszkolny, 5) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chełmie,

- 6) Młodzieżowy Dom Kultury,
- 7) Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie w strukturze, którego funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1 w Chełmie
- 8) Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2 w Chełmie w strukturze, którego funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 w Chełmie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne, udzielają dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Pomocą Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie w roku 2024 objęto 43 osoby.

Natomiast pomocą Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2 w Chełmie w roku 2024 objęto 229 osób z powodu zaburzeń psychicznych, 117 osób z powodu zaburzeń zachowania oraz 288 osób z powodu innych trudności.

Trudności z jakimi zmagają się dzieci i młodzież zgłaszająca się do poradni dotyczyły przede wszystkim:

- 1) zaburzeń emocjonalnych (w tym lękowe, depresyjne, nerwicowe, labilność emocjonalna),
- 2) samouszkodzenia, próby samobójcze,
- 3) zaburzenia zachowania, w tym ADHD,
- 4) mieszane zaburzenia zachowania i emocji (w tym zaburzenia depresyjne i zaburzenia odżywiania),
- 5) zaburzenia psychotyczne,
- 6) uzależnienia behawioralne (komputer, gry komputerowe, smartfon),

- 7) zagrożenie uzależnieniem od środków psychoaktywnych,
- 8) stres spowodowany konfliktami i przemocą,
- 9) stres i zaburzenia psychiczne spowodowane rozwodem rodziców i konfliktami w rodzinie,
- 10) zaburzenia adaptacyjne,
- 11) silna reakcja emocjonalna na niepowodzenia szkolne takie jak absencje, słabe stopnie,
- 12) zaburzenia obrazu siebie w związku ze zdiagnozowaną dysleksją, dysgrafią, dyskalkulią,
- 13) trudności emocjonalne okresu dorastania (relacje rówieśnicze, konflikty międzypokoleniowe, relacje z nauczycielami),
- 14) problemy relacyjne po rozwodzie/rozstaniu rodziców,
- 15) trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi przez samotnych rodziców lub w przypadku ograniczenia praw rodzicielskich,
- 16) problemy emocjonalne związane z chorobą w rodzinie,
- 17) niepełnoprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym,
- 18) autyzm dziecięcy, Zespół Aspergera,
- 19) przemoc rówieśnicza w szkole i mobbing, cyberprzemoc i zaburzenia psychiczne powstałe pod wpływem tych zjawisk.

Formy udzielanej w poradniach pomocy to:

- 1) konsultacje i porady indywidualne,
- 2) interwencja kryzysowa,
- 3) badania w celu wydania opinii i orzeczeń,
- 4) terapia indywidualna,
- 5) terapia rodziny,
- 6) terapia dla zagrożonych uzależnieniem od mediów,
- 7) terapia psychologiczna indywidualna,
- 8) konsultacje i porady indywidualne dla uczniów, rodziców, nauczycieli, szkolnych specjalistów,
- 9) grupowa terapia psychologiczna,
- 10) zajęcia z zakresu rozwoju osobistego,
- 11) udział w przesłuchaniach dzieci w sytuacjach

		12) warsztaty socjoterapeutyczne w klasach szkolnych (wszystkie szkoły podstawowe), Działania profilaktyczne: – „Stawiam na zdrowie” kl. IV A, B, C (rok szkolny 2023/2024) – 61 osób; kl. IV A, B, C (rok szkolny 2024/2025) – 78 osób w SP nr 8, – Cykliczne zajęcia z programu: „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” – kl. V B - 15 osób w ZSP3; kl. V A i IV B - 53 osoby w SP nr 7, – Cykliczne zajęcia z programu: „Apteczka Kierunek Optymizm” – kl. II G, D, C – 101 osób w II LO, – „Jestem... Czuję...” – kl. I B, D, E, F – 136 osób w II LO; kl. VIII A i B – 40 osób SP nr 1, – 11.01.2024 r. szkolenie WDN Rówieśnicza przemoc seksualna zjawisko, zapobieganie i formy pomocy, osób 14, nauczyciele oraz specjaliści z ZWIPPP nr 1, – 14.02.2024 r. SP nr 8, prelekcja dla rodziców „Wsparcie dziecka w kryzysie psychicznym” 27 osób, – II LO 20.lutego 2024 – prelekcja dla młodzieży klas 4, Jak godnie zdać maturę?” 66 osób, – „Przeciwdziałanie depresji wśród młodzieży” 18.04.2024 r., ZSZE i M, 14 osób, – 15.04.2024 r. Kuratorium Oświaty – udział w Przesłuchaniach młodzieży klas I i II szkół średnich (dawniej uczniów SP nr 6 w Chełmie), 3 osoby, – 14.05. 2024 r. - 3 klasy II LO, prelekcja dla uczniów 90 osób, Profilaktyka uzależnień, – 10 – 11 – 12 czerwca – udział w przesłuchaniach dzieci (15 osób) z PM nr 5, na prośbę Lubelskiego KO, – Prelekcja dla młodzieży klas I w II LO 11.09.2024 „Profilaktyka uzależnień” 94 osoby (2x 45 minut), – MOPR w Chełmie – założenie procedury niebieskiej karty wobec matki ucznia (na wniosek ojca).
4.Cel szczegółowy Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi		
realizowane zadania		
Prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej oraz aktywnego poszukiwania pracy dla osób niepełnosprawnych	1. Monitorowano rejestrację osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w celu dopasowania form pomocy dla poszczególnych grup. 2. Indywidualnym poradnictwem zawodowym objęto 6 osób bezrobotnych niepełnosprawnych z miasta Chełm, w tym 5 osób z zaburzeniami psychicznymi.	

	Poradnictwem grupowym objęto 7 osób niepełnosprawnych, w tym 1 osobę z zaburzeniami psychicznymi. 3. Kierowano osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi do pracy na oferty pracy pozostające w dyspozycji PUP. W 2024 roku pracę podjęło 55 osób niepełnosprawnych z miasta Chełm, w tym 10 osób z zaburzeniami psychicznymi.
Pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych zwiększających szansę na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	W 2024 r. upowszechniano wśród zarejestrowanych osób z zaburzeniami psychicznymi informację o 7 projektach z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, realizowanych przez Oddział Lublin PFRON oraz innych partnerów rynku pracy.
Stworzenie osobom niepełnosprawnym szans zatrudnienia i integracji ze środowiskiem zawodowym w miejscu pracy wśród osób z upośledzeniem umysłowym	Organizowano miejsca staży dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Priorytet IX, Działanie 9.1. objęto stażami 8 osób niepełnosprawnych z miasta Chełm, w tym 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi.
Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości społecznej poprzez określenie predyspozycji zawodowych	W 2024 roku żadna osoba z zaburzeniami psychicznymi nie podjęła działalności gospodarczej przy udziale środków finansowych pozostających w dyspozycji PUP.
Zachęcanie pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi na otwartym i chronionym rynku pracy	Przekazywano informację pracodawcom o korzyściach finansowych wynikających z zatrudniania oraz z tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz zasadach korzystania ze środków PFRON i Funduszu Pracy.
Współpraca z organizacjami pozarządowymi, fundacjami oraz agencjami zatrudnienia działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej	1. W 2024 roku kontynuowano realizację zadań wynikających z Porozumienia o współpracy w celu realizacji projektu „Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy”. W ramach tego porozumienia realizowany jest projekt ”Powrót do zdrowia – Powrót do pracy rehabilitacja kompleksowa”, w tym również dla osób po kryzysach psychicznych. 2. Współpracowano z organizacjami pozarządowymi, fundacjami w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez pomoc w rekrutacji do projektów skierowanych osób niepełnosprawnych. Upowszechniano informację o 7 projektach z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, realizowanych przez Oddział Lublin PFRON oraz innych partnerów rynku pracy.

	3. Reaktywowano współpracę z Fundacją Fuga Mundi w Lublinie w zakresie realizacji projektów związanych z aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych oraz świadczeniem usług pośrednictwa pracy w ramach Agencji Zatrudnienia.
Realizacja projektów finansowanych ze środków EFS z uwzględnieniem udziału osób niepełnosprawnych	W ramach projektów pt.: „ Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z terenu miasta Chełm i powiatu chełmskiego ” I,II, realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Priorytet IX, Działanie 9.1. objęto stażami 8 osób niepełnosprawnych z miasta Chełm, w tym 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi.
5. Cel szczegółowy Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy	
realizowane zadania	
Opracowanie i aktualizacja przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Chełm	Opracowanie i aktualizacja przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Chełm to zadanie kierowane do podmiotów których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1535), W związku z opracowaniem przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Chełm w roku 2021 aktualizację jego treści zaplanowano na rok 2025.
Monitorowanie realizacji programu poprzez opracowywanie corocznej informacji z jego realizacji i przedstawianie jej na posiedzeniach Komisji Rodziny, Zdrowia i Ochrony Środowiska Rady Miasta Chełm oraz na Sesji Rady Miasta Chełm	Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm na lata 2021 – 2025 przyjęty został Uchwałą Nr XLII/353/21 Rady Miasta Chełm z dnia 28 maja 2021 roku. Informacja z realizacji programu za 2023 rok była przedmiotem obrad Komisji i Sesji Rady Miasta Chełm w miesiącu maju 2024 r. i została pozytywnie zaopiniowana.

Adresatami wszystkich działań zawartych w programie byli mieszkańcy miasta Chełm ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi. Zrealizowano działania na łączną kwotę **140 412,13 zł**. W ramach realizacji Programu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Mieście Chełm w roku 2024 udało się osiągnąć

poniższe wskaźniki:

- 1) **6** zadań zostało zrealizowanych przez organizacje pozarządowe na kwotę **51 000,00 zł**;
- 2) **15** zadań zostało zrealizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne, na łączną kwotę **89 412,13 zł**;
- 3) szereg działań zrealizowanych zostało w ramach działalności statutowej miejskich jednostek organizacyjnych Miasta Chełm ze szczególnym uwzględnieniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie, w tym działającym w jego strukturach Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Chełmie jak również Środowiskowego Domu Samopomocy w Chełmie. Działania realizowane bez finansowania ze środków Programu Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- 4) szereg działań zrealizował Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie w ramach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) dostępność szerokiej oferty pomocowej Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Chełmie ukierunkowanej na dostosowanie form leczenia do indywidualnych potrzeb pacjenta z zaburzeniami psychicznymi (Poradnia Zdrowia Psychicznego, stacjonarne oddziały szpitalne, Zespół Leczenia Środowiskowego, Dzienny Oddział Psychiatryczny, Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

Ponadto Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Chełmie w roku 2024 wydał 138 orzeczeń o niepełnosprawności (osoby przed 16 rokiem życia), w tym 8 z powodu upośledzenia umysłowego i 3 z powodu choroby psychicznej (w roku 2023 było to 109 orzeczeń, w tym 10 z powodu upośledzenia umysłowego i 3 z powodu choroby psychicznej) oraz 1 225 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osoby po 16 roku życia) w tym 17 z powodu upośledzenia umysłowego i 145 z powodu chorób psychicznych (w roku 2023 było to 1 169 orzeczeń, w tym 16 z powodu upośledzenia umysłowego i 128 z powodu chorób psychicznych).

Zarówno miejskie jednostki organizacyjne jak i organizacje pozarządowe biorące udział w realizacji programów mają realny wpływ na katalog zadań w nich zawartych poprzez udział w konsultacjach zadań programowych. Dlatego też realizacja zadań

zawartych w obydwu programach jest odpowiedzią na faktyczne potrzeby podmiotów je realizujących, a co za tym idzie na potrzeby ich podopiecznych, uczestników, mieszkańców miasta Chełm.